

Глобального фонду зі зменшення ризиків катастроф і відновлення (GFDRR).
URL: <https://minagro.gov.ua/storage/app/sites/1/uploaded-files/viyini-na-prib>.

УДК 346.232:338.2

РОЗРОБКА ПЛАНУ МІСЦЕВОГО ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ SWOT АНАЛІЗ

Шацько Т.І. здобувач ВО, Онегіна В.М. д.е.н., професор

Державний біотехнологічний університет

У роботі обґрунтованою актуальність застосування SWOT аналізу в розробці плану місцевого економічного розвитку.

SWOT аналіз – це інструмент, що дає можливість зробити комплексний аналіз стану розвитку ОТГ. Дозволяє зрозуміти, які у громади є сильні та слабкі сторони, визначити можливості, що відкриваються перед нею, та зовнішні фактори, що можуть перешкоджати досягненню цілей розвитку.

Основоположником SWOT-аналізу став Альберт Хамфрі, консультант з менеджменту. У 60-х роках він вивчав причини провалів компаній, а в процесі розробив SOFT-аналіз (Satisfactory, Opportunities, Fails, Threats). Вперше термін SWOT-аналіз запроваджено Кеннетом Ендрюсом. 1963 року на конференції з проблем бізнес-політики озвучено схожу на сучасну методику. У ній помилки замінили на можливості. Пізніше Хайнц Вайріх запропонувала використовувати SWOT-аналіз як матрицю 2 x 2. Саме матриця стала завершальним кроком у побудові аналізу: за нею легше зробити висновки та знайти правильні стратегії для бізнесу. Свот-матриця – це 4 квадрати з тактичними діями [1, с.158].

Переваги методу SWOT аналізу: • оперативний, універсальний та легкий у застосуванні; • потребує незначних ресурсів; • ефективний на початкових фазах роботи над стратегіями та концепціями просторового розвитку;

Недоліки методу: • суб'єктивність та залежність від учасників аналізу; • якісний і не включає кількісних оцінок та конкретних статистик.

До сильних та слабких сторін належать внутрішні аспекти, чинники та ресурси – такі, що перебувають у власності громади, або які вона може контролювати. Сильні та слабкі сторони визначають сучасний стан ОТГ.

Можливості та загрози – це зовнішні фактори та тенденції – такі, що можуть вплинути на розвиток громади, але не перебувають під її контролем. Наприклад, географічне розташування ОТГ визначає можливості або загрози. Можливості та загрози також відображають можливі майбутні зміни, викликані даними факторами. Часто один і той самий фактор може розглядатись водночас і як сильна, і як слабка сторона, або можливість та загроза [2].

Послідовність дій SWOT аналізу складається з наступних етапів.

Підготовчий аналітичний етап. Підготовка резюме ключових результатів секторального аналізу ОТГ, їх розподіл на 4 сегменти SWOT. Підготовка витягу із PESTLE аналізу, класифікація факторів за 4-ма сегментами SWOT. Оцінка стратегій та планів соціально-економічного розвитку

регіонального/національного/міжнародного рівнів.

Залучення. Проведення громадських консультацій серед жителів та інших заінтересованих сторін для збору сильних та слабких сторін громади, викликів та можливостей. Аналіз отриманих результатів.

Семинар з розробки матриці SWOT аналізу. Проведення SWOT аналізу розширеною робочою групою, із залученням внутрішніх та зовнішніх експертів, представників та представниць від муніципалітету та інших заінтересованих сторін. Матриця SWOT аналізу ґрунтується на попередньому аналізі, результатах залучення та оцінках учасників семінару.

Результати аналізу бажано відобразити, як у матриці, так і за допомогою карт. Розробка узагальненого SWOT аналізу передбачає проведення аналізу на декількох рівнях:

- Секторальний SWOT аналіз: економіка та зайнятість; навколишнє середовище; мобільність; житло та просторовий розвиток; культура та туризм; демографія; соціальна інфраструктура; інженерна інфраструктура; сфера послуг; історична спадщина; управління та громадська участь.

- SWOT аналіз для центрального населеного пункту ОТГ та для інших населених пунктів окремо. Аналіз за окремими населеними пунктами дає можливість більш детально зрозуміти роль та місце окремих населених пунктів в ОТГ, а також оцінити рівень рівномірного розвитку громади. Даний зріз є бажаним, однак не обов'язковим.

- Узагальнений SWOT аналіз. Відображає ключові риси, фактори, пріоритети та тенденції виявлені на рівні населених пунктів та у різних секторах, що мають значення та вплив на розвиток ОТГ.

Основні вимоги до застосування SWOT аналіз: • Методом генерації ідей для SWOT аналізу є мозковий штурм [3]; • Бажаним є залучення жителів та інших заінтересованих сторін; • Оцінки мають бути реалістичними та прагнути до об'єктивного опису ситуації; • Потребує порівняння ОТГ з іншими ОТГ регіону; • Бажаним є залучення зовнішніх експертів для більш об'єктивної оцінки; • Необхідним є чітке розділення між наявною ситуацією та можливостями і загрозами в майбутньому; • Формулювання мають бути конкретними та чіткими, включаються лише ключові фактори; • SWOT матриця має бути зрозумілою та простою у використанні; • Під час аналізу мають бути представлені думки різних експертів та різних груп інтересів.

Список використаних джерел

1. Онегіна В.М. Антощенкова В.В. Спільна аграрна політика та конкурентоспроможність сільського господарства ЄС. Аграрна політика Європейського Союзу: виклики і перспективи: монографія / За ред. Т. Зінчук. Київ: Центр навчальної літератури, 2019 С. 152-162. http://rep.btsau.edu.ua/bitstream/BNAU/3369/1/Polityka_orhanichnoho.pdf.

2. Методологія планування регіонального розвитку в Україні http://green.ucci.org.ua/wp-content/uploads/2016/11/1_metodolog_ya-_planuvannya_reg_onalnogo_rozvytku.pdf

3. Antoshchenkova V. Fundamentals and trends of global food security. Operation and development management of economic entities in European integration conditions: information service, mechanisms, digitalization: monograph. V. Antoshchenkova, N. Akimova, T. Baban, L. Bezghinova and other. Publishing House of Academy of Silesia, 2022. P. 278.

УДК 338.451

ІДЕНТИФІКАЦІЯ КЛЮЧОВИХ ФАКТОРІВ ВПЛИВУ ТІНЬОВОЇ ЕКОНОМІКИ НА ПРОДОВОЛЬЧУ БЕЗПЕКУ

Шелудько Л.В. к.е.н., доцент

Державний біотехнологічний університет

Основною метою дослідження є вивчення впливу тіньової економіки на продовольчу безпеку. Це передбачає аналіз того, як незареєстровані економічні діяльності в аграрному секторі та інших ланках харчового ланцюга впливають на доступність, якість і стабільність продуктів харчування, а також на загальну безпеку харчових продуктів.

Продовольча безпека є одним із ключових аспектів стабільного розвитку будь-якої країни. Вона охоплює доступність, доступ до, використання та стабільність постачання продуктів харчування для всіх громадян. Забезпечення продовольчої безпеки є основним завданням урядів, міжнародних організацій та громадянського суспільства, оскільки від цього залежить не лише фізичне здоров'я населення, але й соціальна стабільність та економічний розвиток.

Тіньова економіка, або неформальний сектор економіки, включає всі економічні діяльності, які здійснюються поза рамками офіційного урядового регулювання та оподаткування. Ці діяльності можуть включати незареєстровану робочу силу, нелегальні операції з товаром, ухилення від сплати податків та інші види економічної активності, які залишаються неврахованими офіційною статистикою.

Тіньова економіка має значний вплив на продовольчу безпеку, оскільки вона безпосередньо впливає на всі елементи харчового ланцюга, від виробництва до споживання. Відсутність регулювання та контролю в тіньовій економіці часто призводить до зниження якості та безпеки продуктів харчування, нерівномірного розподілу ресурсів, цінової нестабільності та інших проблем, які можуть ставити під загрозу забезпечення продовольчої безпеки.

Розуміння та аналіз цього впливу є необхідними для розробки ефективних стратегій боротьби з тіньовою економікою та покращення ситуації з продовольчою безпекою.

Це дослідження має на меті виявити основні механізми впливу тіньової економіки на продовольчу безпеку, а також запропонувати шляхи мінімізації її негативних наслідків.

Основною метою дослідження є вивчення впливу тіньової економіки на продовольчу безпеку. Це передбачає аналіз того, як незареєстровані економічні